Advies Expertgroep toetsen PO

Zaaknummer:
Het betreft hier het advies over de aanvraag voor toelating van een andere eindtoets: 15.001 Diataal BV – Dia-eindtoets.

I. Aanvraag en Proces

Op 21 mei 2015 werd de aanvraag ontvangen op het ministerie van OC&W, in afschrift aan de onafhankelijke Expertgroep toetsen PO, hierna aangeduid als de Expertgroep. Na overleg met de Expertgroep werd op 22 mei 2015 vastgesteld dat de aanvraag voldoet. Per brief werd dit door het ministerie van OC&W op 26 mei 2015 aan de aanvrager gemeld.

Per e-mail werd de toetsaanbieder op 3 juni 2015 uitgenodigd voor een gesprek aangaande de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten. In deze e-mail werd tevens aangekondigd dat de beoordeling van de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten rond 1 juli 2015 verwacht werd. Verder werd met deze e-mail aangekondigd dat een definitieve planning met vertraging zou worden toegestuurd.

In verband met de zomervakantie en daarmee de beschikbaarheid van de Expertgroepleden en met het zomerreces en daarmee de beschikbaarheid van de Staatssecretaris werd in overleg met de verschillende partijen een aangepaste planning gemaakt, die afwijkt van de termijnen die zijn opgenomen in de vastgestelde procedure. Er werd gezocht naar haalbare termijnen. De aangepaste definitieve planning werd op 2 juli 2015 met de toetsaanbieder gedeeld.

De Expertgroep heeft op 30 juni 2015 de beoordeling van de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten van de onderwijskundige experts ontvangen. Deze beoordeling werd op 2 juli 2015 naar de aanvrager gestuurd.

Op 1 juli 2015 werd door de toetsaanbieder extra informatie opgestuurd. Vanuit de Expertgroep is niet om deze informatie gevraagd. De informatie werd doorgestuurd naar de Expertgroep.

Op 2 juli 2015 werd telefonisch met de toetsaanbieder gesproken over de planning van de COTAN beoordeling. In verband met het niet op tijd beschikbaar zijn van de aanvulling op het COTAN beoordelingssysteem met betrekking tot de referentienormen heeft COTAN aangegeven extra tijd nodig te hebben om tot een initiële beoordeling te komen. De datum waarop de initiële beoordeling afgerond zou moeten zijn, werd vastgesteld op 30 juli 2015.

Naar aanleiding van de voorliggende informatie werd de aanvrager gevraagd om op 10 juli 2015 in overleg met de Expertgroep de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten te bespreken. Tijdens het overleg op 10 juli 2015 werden de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten besproken. Hierbij werden door de Expertgroep nog een aantal vragen gesteld waarop zij graag antwoord wilden. De toetsaanbieder heeft op 17 juli 2015 schriftelijk antwoord gegeven op de gestelde vragen. Deze informatie werd toegevoegd aan de voorliggende informatie.

Op 22 juli 2015 werd telefonisch met de toetsaanbieder gesproken over de planning van de reactie van de toetsaanbieder op de initiële beoordeling en de definitieve beoordeling. In verband met de zomervakantie en daarmee de beschikbaarheid van de psychometrisch expert van Diataal en de beschikbaarheid van de COTAN beoordelaars werden zowel de datum van de reactie van de toetsaanbieder als de datum van de definitieve COTAN beoordeling verschoven. De reactie van de toetsaanbieder zal op 21 augustus 2015 ingediend worden. De definitieve COTAN beoordeling zal op 4 september 2015 afgerond zijn.
In verband met de bovengenoemde verschuivingen zijn ook de data voor het advies van de Expertgroep Toetsen PO en de beslissing van de staatssecretaris verschoven naar respectievelijk: 15 september 2015 en 24 september 2015.
Deze verschuivingen in de planning werden per brief op 26 augustus 2015 officieel aan de toetsaanbieder gemeld.

Op 30 juli 2015 werd door het bureau COTAN de initiële beoordeling voor commentaar van de aanvrager opgestuurd naar de aanvrager.

Het commentaar van de aanvrager werd op 21 augustus 2015 ontvangen, naar aanleiding van dit commentaar is de COTAN tot een definitieve beoordeling gekomen op 6 september 2015. Deze beoordeling werd op 7 september 2015 naar de Expertgroep gestuurd.

Op 25 augustus 2015 heeft de toetsaanbieder een brief aangaande de beoordeling van de COTAN gestuurd aan de Expertgroep, hierbij heeft de toetsaanbieder tevens gevraagd of zij extra onderzoek en informatie aan de Expertgroep kan sturen.
Op 4 september 2015 werd de extra informatie door de toetsaanbieder aan de Expertgroep gestuurd. Per e-mail werd door de Expertgroep gemeld dat het aanvullende onderzoek en informatie alleen wanneer dit nodig is bekeken zal worden.

Op 9 september 2015 werd door de toetsaanbieder gevraagd naar de mogelijkheid een deel van de toets terug te trekken. Op 11 september 2015 werd per e-mail door het secretariaat Expertgroep aan de toetsaanbieder gemeld dat de Expertgroep de toets als geheel zal beoordelen en hier nog twee weken extra voor nodig te hebben, in verband met de extra opgestuurde informatie. Dit werd ook met OCW gedeeld.
Op 11 september 2015 werd door de toetsaanbieder gereageerd waarbij de optie tot terugtrekking nogmaals werd genoemd, waarna op 16 september 2015 door het secretariaat aan de toetsaanbieder gevraagd werd of de toetsaanbieder overgaat op terugtrekking. Op 18 september 2015 werd door de toetsaanbieder gemeld dat zij hun toets niet zullen terugtrekken.

Op 11 september 2015 werd door de toetsaanbieder de reactie, die zij naar de COTAN hadden gestuurd naar aanleiding van de initiële beoordeling, aan de Expertgroep gestuurd. Verder werd op 17 september 2015 door de toetsaanbieder meer aanvullende informatie gestuurd.

Op 25 september 2015 kwam de Expertgroep PO in vergadering bijeen om de aanvraag en beoordelingen te bespreken. Hierbij kwamen zij tot het hier onderstaande advies.

II Beoordeling

Bij de beoordeling van de toets beoordeelt de Expertgroep Toetsen PO of de toets voldoet aan de wettelijke vereisten, zoals omschreven in de Toetswet, art 9, derde lid. Hierbij wordt een onderscheid in twee onderdelen gemaakt, dit zijn de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten en de Psychometrische aspecten van de toets. Voor beide onderdelen doet de Expertgroep een beroep op externe deskundigen.
De onderwijskundige & organisatorische aspecten worden beoordeeld door externe onderwijskundige experts. De psychometrische aspecten worden beoordeeld door de Commissie voor Testaangelegenheden (COTAN), gevestigd bij het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP).

1. Beoordeling onderwijsinhoud

Voor de beoordeling van de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten is een beoordelingskader ontwikkeld in samenwerking met het Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO). Het beoordelingskader is op grond van artikel 7 van genoemd instellingsbesluit op 17 oktober 2014 door de Expertgroep PO vastgesteld. De twee onderwijskundige experts vullen dit beoordelingskader voor de te beoordelen toets in en leggen de bevindingen daarvan voor aan de Expertgroep. De Expertgroep heeft deze bevindingen meegewogen in haar finale afweging en daarbij ook de nadien door de aanvrager verstrekte aanvullende informatie betrokken. Dit heeft geleid tot een door de Expertgroep bijgesteld oordeel voortvloeiend uit de toepassing van het beoordelingskader op de aanvraag. Het ingevulde beoordelingskader voor de Dia-Eindtoets vindt u als bijlage bij dit advies.

Bij een eerste bestudering van de beoordeling valt op dat op alle onderdelen een voldoende is gegeven. Er zijn echter bij een aantal onderdelen wel een aantal aandachtspunten weergegeven, het betreft hierbij de volgende onderdelen: ‘Validiteit Toets’, ‘Taal-lezen’, ‘Rekenen-opgaven met

en zonder context', 'Leerlingrapport' en 'Leerlingen'. Deze aandachtspunten zijn echter niet van dien aard en/of gerelateerd aan de wettelijke eisen en kunnen derhalve niet leiden tot een onvoldoende.
Het aandachtspunt dat genoemd wordt bij 'Validiteit Toets' en 'Rekenen-opgaven met en zonder context' is dezelfde. Het betreft hier de complexiteit van de contexten van de contextopgaven. Hoewel de contexten zeer realistisch zijn behoeven aspecten als vormgeving, hoeveelheid informatie en taalgebruik aandacht, dit geldt met name voor de eenvoudige versie van de rekentoets. Een tweede aandachtspunt is de kwaliteit van de items, een aantal van de items voldoet niet aan de kwaliteitseis relevantie, objectiviteit en efficiëntie.
Bij het onderdeel 'Taal-lezen' wordt aangegeven dat het aandeel van verhalende teksten op het niveau 1F laag is. Verder wordt aangegeven dat bij één van de gebruikte teksten de regelnummers ontbreken. Als laatste wordt gesuggereerd dat voor het toetsen van de taakuitvoering 'opzoeken' gezocht kan worden naar andere aanbiedingsvormen.
Bij het onderdeel 'Leerlingrapport' wordt aangegeven dat op het rapport lastig is terug te vinden welke versie van de toets de leerling heeft gemaakt.
Als laatste wordt bij het onderdeel 'Leerlingen' gewezen op een mogelijk probleem bij het omzetten van een gekleurde tekst naar een zwart-wit tekst.
Tevens is aangegeven dat er nog vragen of opmerkingen zijn bij enkele opgaven in de toets. Het betreft hierbij zowel taal- als rekenopgaven.

In het gesprek van de Expertgroep met de aanvrager op 10 juli 2015 zijn de bovenstaande punten besproken. De aanvrager heeft tijdens dit gesprek aangegeven dat zij nogmaals kritisch zou kijken naar de aangegeven punten en waar mogelijk aanpassingen zou doen. In de brief van 17 juli 2015 heeft de aanvrager beschreven tot welke (voorgenomen) aanpassingen de aandachtspunten hebben geleid. Deze informatie is door de Expertgroep meegenomen in de uiteindelijke afweging van de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten (zie hiervoor ook de Addendum van de Expertgroep Toetsen PO).

Aangezien de voorliggende toets voldoet aan de opgestelde vereisten in het kader van de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten en de toetsaanbieder de toets met in acht neming van de aandachtspunten direct aan heeft gepast of volgend jaar of aan zal passen, concludeert de Expertgroep dat de Onderwijskundige en Organisatorisch aspecten voldoende zijn.

2. Beoordeling psychometrische aspecten

Voor de beoordeling van de Psychometrische aspecten wordt gebruik gemaakt van het Beoordelingssysteem van de COTAN. Deze is in mei 2010 vastgesteld door de COTAN. Dit beoordelingssysteem is met een addendum aangevuld op de punten Computerized Adaptive Testing en Normering van de Referentieniveaus. De Expertgroep heeft er rekening mee gehouden dat deze addenda op het moment van indiening nog niet bekend waren bij de aanvrager. Aan de hand van dit beoordelingssysteem wordt de COTAN beoordeling opgesteld. Deze COTAN beoordeling vindt u als bijlage bij dit advies.

De Expertgroep Toetsen PO neemt de COTAN beoordeling op de meeste punten over. Voor de onderdelen Begripsvaliditeit en Criteriumvaliditeit richt de Expertgroep zich op de informatie over Validiteit uit de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten. Aangezien de validiteit bij de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten een voldoende heeft gekregen, geeft de Expertgroep op deze punten een voldoende, maar merkt wel op dat de aangedragen evidentie voor de begripsvaliditeit onduidelijk is en statistisch-technische mankementen heeft.
De Expertgroep Toetsen PO neemt de COTAN beoordeling op normering, normering van de referentieniveaus en betrouwbaarheid over en houdt de gegeven onvoldoendes op deze onderdelen in stand. Hierbij geeft de Expertgroep aan dat het design voor de normering niet adequaat is. De ankers naar de VO data zijn te klein, hierbij worden 6 tot 9 items gebruikt (bijvoorbeeld het CvTE beveelt 20 items aan voor de ankering aan de referentieniveaus). Daarbij wordt gemeld dat de ankers inhoudelijk niet representatief zijn voor het PO. Er wordt ook geen informatie gegeven over het effect van het verschil in afnameconditie tussen PO en VO.

Met betrekking tot de normering geeft de Expertgroep aan dat de wijze van steekproeftrekking voor de normering onduidelijk is, zodat de representativiteit niet beoordeeld kan worden. Verder is niet duidelijk hoe de E-, S- en E+S versies zijn samengesteld, zodat onduidelijk is of de generalisatie naar de operationele fase gerechtvaardigd is.
Met betrekking tot de betrouwbaarheid is de keuze van de steekproeven voor het berekenen van de betrouwbaarheid niet goed gemotiveerd. Daarbij is de grootte van de steekproef (N=227) niet voldoende. Er wordt een incorrecte berekening van de lokale betrouwbaarheid bij grensscores (naast de globale betrouwbaarheid berekend met Cronbach's Alpha) gebruikt.
Als laatste is het onderzoek naar de equivalentie van de papieren en digitale versies erg beperkt.

Aangezien de voorliggende toets niet voldoet aan alle opgestelde vereisten van de psychometrische aspecten, concludeert de Expertgroep dat de Psychometrische aspecten op onderdelen (normering, normering referentieniveaus en betrouwbaarheid) niet voldoende zijn.

Voor verdere details verwijst de Expertgroep naar de COTAN beoordeling.

III. Advies

Alles overwegende en gezien de beoordeling van de inhoudelijke deskundigen en met inachtneming van het COTAN beoordelingskader, adviseert de Expertgroep de eindtoets niet toe te laten.
Hoewel de voorliggende toets voldoet aan de Onderwijskundige en Organisatorische aspecten en een deel van de psychometrische aspecten, zijn de onderdelen waar de voorliggende toets niet aan voldoet van dien aard dat de Expertgroep adviseert de eindtoets niet toe te laten.

Het advies is aldus vastgesteld te Utrecht, 25 september 2015.

De voorzitter,

Prof. Dr. C.P.M. van der Vleuten

Bijlagen:
- Oordeel inhoudelijk deskundigen op grond van het Onderwijskundig & Organisatorisch beoordelingskader
- Oordeel COTAN gezien het beoordelingskader